

OPINAYTETO

GRAAFISIA SISUSTUSELEMENTTEJÄ

Lahden ammattikorkeakoulu, Muotoilu- ja taideinstituutti,
Kalustemuotoilu, 2011
Jukka Hakanen: Graafisia sisustuselementtejä,
Muotoilun suuntautumisvaihtoehto, Opinnäytetyö, 55 sivua

Tiivistelmä

Opinnäytetyöni tarkoitus on tutustua graafisen materiaalin tuottamiseen uudella tasolla, samalla laajentaen kokemuksiani muotoilualan ulkopuolelle.

Työn lopputuloksena on graafisia sisustuselementtejä sisältävä mallisto Ninni Design-yritykselle. Mallisto toteutetaan sisustustarroina sekä uutena tuotteena ”varjosablonina”.

Suunniteluun hain taustatietoa ympäristöpsykologian käsitteistä sekä sisustamisen keinoista. Lopullisen mallistoni yhteinen teema on luonto ja ihmiskädet.

Tavoitteenani on yhdistää katutaideharrastukseni ja muotoilusta oppimani työskentelymenetelmät vähemmän tuntemaani graafiseen suunnitteluun.

Lopullisilla töilläni pyrin ajankohtaisuuteen, mutta samalla myös erottumaan markkinoilla olevista tuotteista.

Avainsanat: Muotoilu, grafiikka, personalisointi, sisustaminen

Lahti University of applied sciences, Institute of design, Furniture design, 2011
Jukka Hakanen: Graphic decorative elements
Degree programme in design, Graduation project, 56 pages

Abstract

In my graduation project, my aim is to focus producing graphic material in new level and same time widen my experience outside the design field.

The final result in my work are graphic decorative elements to the collection of Ninni Design firm. Collection is implemented as wall stickers and as a new product called “shadow stencil”.

To my designs I look background information from environmental psychology and from interior design concepts. The final binding theme in my collection is nature and human hands.

My goal is to combine my street art hobby and the working methods that I have learned from furniture designing to my less known topic graphic design.

In my final works I aim in timeliness, but also try to stand out on the market.

Keywords: Formatting, graphics, personalization, interior design

SISÄÄLMYS

1 Johdanto

2 Aihe & Taustat

2.1 Ninni Design

2.2 Tutkimusasetelma

3 Suunnittelun lähtökohdat

3.1 Tilasta paikaksi

3.2 Paikasta kodiksi

3.3 Oma tila

3.4 Tilan luomisesta

3.5 Sisustuksen personalisointi

3.6 Sisustamisen keinoista

4 Sisustuselementit

4.1 Referenssit

4.2 Tarjonnan analyysi

5 Tavoitteet

6 Suunnitteluprosessi

6.1. Tarrat ja “varjosabloni”

6.2. Mallisto

6.2.1 Käsi, oksa ja lintu

6.2.2 Kädet kiikarilla

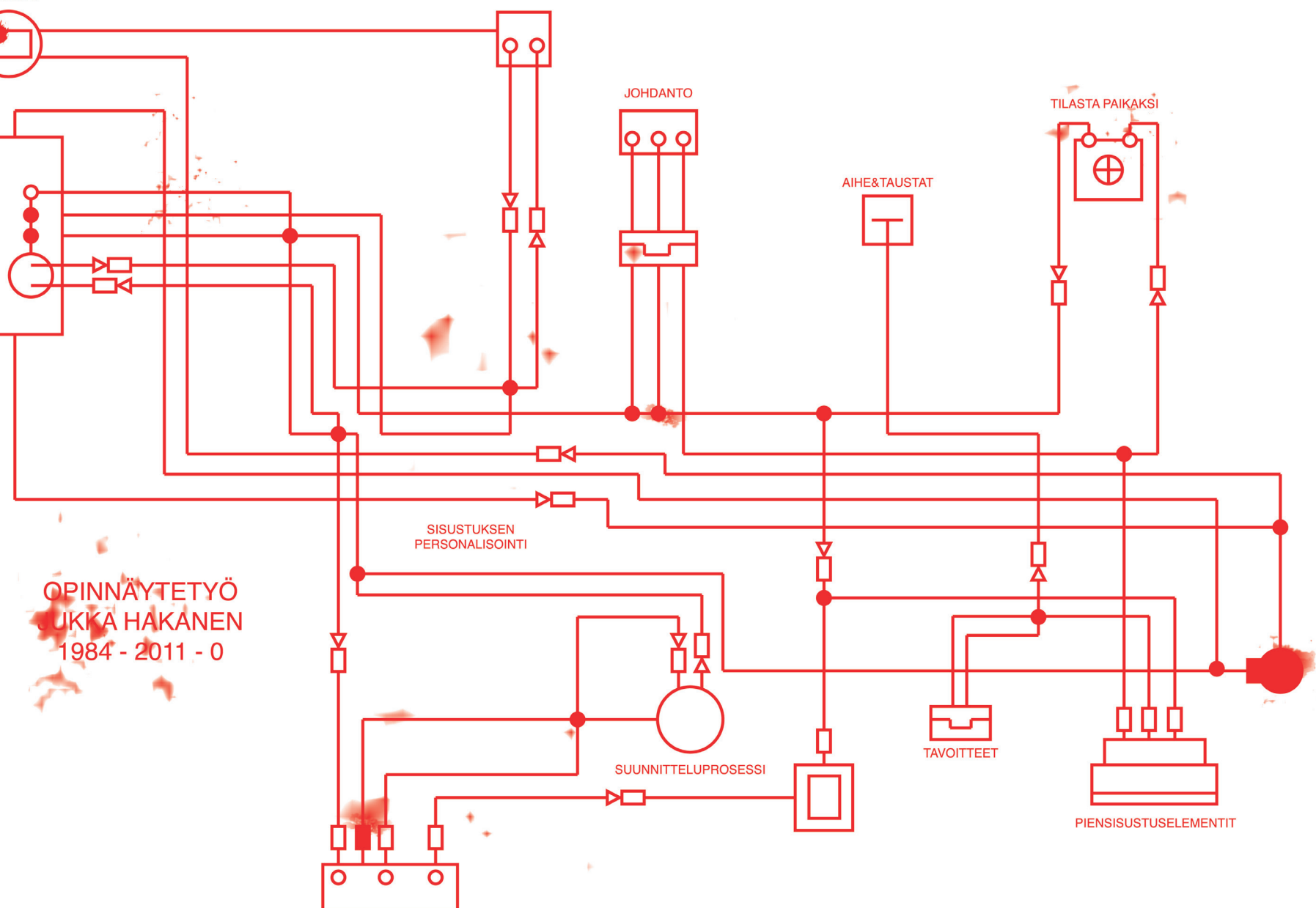
6.2.3 Kädet, varjot ja kani

6.2.4 “Varjosabloni” kädet ja peura

7 Arviointi

Lähteet ja kuvaselosteet

OPINNÄYTETYÖ
JUKKA HAKANEN
1984 - 2011 - 0

1.

JOHDANTO

Opinnäytetyössäni suunnittelen graafisia sisustuselementtejä sisältävän malliston Ninni Design -yritykselle. Työssäni käsitellään suunnitteluprosessia sekä kuvien syntyyn vaikuttaneita aiheita. Aiheen valintaan on vaikuttanut vahva haluni tehdä grafiikkaa ja laajentaa osaamistani muotoilualan ulkopuolelle.

Tavoitteena työssäni on luoda sisustustarramallisto sekä kehittää uusi tuote "varjosabloni". Suunnittelun lopputuloksena tulee olemaan kolme erilaista tarraa sekä prototyyppi sablonista. Grafiikoiden aihe maailma rakentuu luontoaiheesta, jota olen maustanut omalla tyylilläni sekä ihmisen käsistä.

Opinnäytetyöni alussa käsittelen työni aiheen ja taustan, jonka jälkeen perehdytään suunnittelun lähtökohtiin: Ympäristöpsykologiaan ja sisustamisen keinoihin. Taustojen jälkeen esittelen markkinoilla jo olevia graafisia sisustustuotteita ja käyn läpi työni tavoitteet. Työn lopussa kerron suunnittelumenetelmäni, tuotteiden materiaaleista ja esittelen valmiin mallistoni.

2. AIHE JA TAUSTAT

Valitsin opinnäytetyöni aiheeksi kuvalliseen ilmaisuun pohjautuvan työn, koska haluan kehittää sitä osa-aluetta suunnittelutyössäni, sekä laajentaa osaamistani muotoilualan ulkopuolelle.

Piirtäminen ja maalaaminen ovat aina olleet minulle luonteenomaisia ilmaisumuotoja. Olen kuitenkin pitänyt niitä aina enemmän harrastuksena kuin työnä. Pyrin opinnäytetyössäni keskittymään uudella tasolla kuvallisen materiaalin tuottamiseen, mutta en halua pilata omaa piirtämisen iloani pakonomaisella työllä. Tämän vuoksi haluan toteuttaa työn minulle luonteenomaisin menetelmin ja tuomaan grafiikassani esille katutaide- ja graffitiharrastukseni.

Teen työni yhteistyössä pian lanseerattavan yrityksen Ninni Designin kanssa. Keväällä 2010 Sami Kallioniemi tarjosi minulle suunnittelutehtäviä uudessa liikeideassaan. Näin tarjouksessa hyvän mahdollisuuden yhdistää opinnäytetyöni ja uusien tuotteiden suunnittelun yritykselle.

Ninni Designin tarkoitus on palvella nuoria alallaan aloittelevia muotoilijoita, taiteilijoita ja graafisia suunnittelijoita. Yritys tarjoaa nuorille mahdollisuuden tuoda esiin töitään ja osaamistaan.

Suunnittelutyöni lopputuloksena on uusi persoonallinen sisustustarramallisto. Pyrin myös kehittämään eteenpäin markkinoilla ennennäkemätöntä valoilla, varjoilla ja väreillä luotavaa sisustuskuvaa; ”varjosablonia”. Sablonin toiminta perustuu muotoon leikattuihin, värillisiin akryylilevyihin, joiden läpi kulkeva valo muodostaa kuvan seinälle. Käytän tuotteesta sanaa ”varjosabloni”, koska sen toimintaperiaate on sama kuin silkkipainossa tai maalauksessa käytettävissä sabloneissa tai mallilevyissä. Painossa tai maalatessa sablonin kuva syntyy musteesta tai maalista, kun taas ”varjosablonin” kuvan luon valo ja varjo.

2.1

Räväkkyys, raikkaus ja elämänilo ovat keskeisimmät teemat Ninni Designin kaikessa toiminnassa. Yritys arvostaa erityisesti yritteliäisyyttä, innostuneisuutta ja tietynlaista luovaa hulluutta. Tuotevalikoimaan kuuluu laaja skaala korkealaatuisia sisustustuotteita, kuten sisustustarroja, tapetteja ja tekstiilejä.

Konseptin taustalla ja toiminnan motivaattorina on ennen kaikkea aito halu tarjota uusille, potentiaalisille artisteille väylä omien ideoidensa toteuttamiseen. Yritys rekrytoi aktiivisesti uusia artisteja ja laajentaa toimintaansa kehittyvien markkinoiden mukaisesti.

Ninni Design seuraa jatkuvasti uusia trendejä maailmalla, koko alaa silmällä pitäen. Yritys ottaa ainoastaan laadukkaimmat ja ajanmukaisimmat tuotteet sekä valmistustekniikat valikoimaansa. Yrityksen henkilöstötiimi koostuu monen alan asiantuntijoista ja työtä leimaakin innovatiivinen asenne sekä tahto ainutlaatuisen konseptinsa jatkuvaan kehittämiseen. (Ninni Design, 2010)

Yrityksen lanseeraus tapahtuu kesän 2011 aikana ja sen tämänhetkiseen tuotantotiimiin kuuluvat: Toimitusjohtaja Sami Kallioniemi, katutaiteilija Tatu Moisio, tekstiilisuunnittelija Susanna Junttila, kuvataiteilija Perttu Kemppainen, muotoilija Jukka Hakanen, graafinen suunnittelija Nadja Mikkilä sekä monia muita taustalla työskenteleviä ihmisiä.

2.2 TUTKIMUS_ASETELMA

Ihminen on aina muokannut ympäristöä tarpeisiinsa, tehnyt siitä merkityksellistä ja samaistunut siihen. Taloa ei rakenneta vain suojaksi, vaan kuvastamaan omia arvoja ja elämäntapoja. Viime vuosikymmeninä asuinalueita on kuitenkin alettu rakentamaan teollisesti, eikä yksipuolisista asuinalueista ole aina minuuden tueksi. Mitä asialle on tehtävissä? Onko ihmisillä tulevaisuudessakin paikkoja joihin pujahtaa rauhoittumaan? Miten ankeat asunnot vaikuttavat asukkaisiin? (Horelli, Aura, Korpela, 1997, s.9)

Valkoinen 20m2 kerrostalon koppi ei enää riitä 2010-luvulla asuvalle ihmiselle. Sisustukseen halutaan yksilöllisyyttä ja erottuvuutta. Tätä trendiä vauhdittavat sisustusohjelmat ja lehdet, joissa esitellään viikoittain uusia sisustusratkaisuja.

Yksilöllisen sisustuksen luomisessa esille ovat nousseet erilaiset grafiikat. Ne ovat edullinen ja helppo tapa luoda tilaan tunnelmaa ja yksilöllisyyttä. Kuvia voidaan painaa tai tulostaa lähes kaikille pinnoille ja materiaaleille. Kuva voi olla maalattu tai materiaaliin leikattu muoto. Tähän kategoriaan kuuluvat myös valitsemani sisustustarrat sekä varjosablonit.

Tutustuin markkinoilla oleviin graafisiin sisustustuotteisiin ja havaitsin selkeitä kehittämisen kohteita. Varsinkin tuotteiden sisällössä ja erottuvuudessa oli parantamisen varaa. Opinnäytetyössäni haluankin luoda uusia sisällöllisiä ja muotokieleltään erottuvia tuotteita alan markkinoille.

Taustatiedon hankinnassa käytän apunani kirjallisuutta sekä internettiä. Kirjallisuuden avulla tutkin ihmisen perustarvetta muuttaa lähiympäristöään ympäristöpsykologian näkökulmasta. Haen tietoa suunnitteluprosessin hallinnasta sekä tilan personalisoinnista sisustuksen keinoin. Internetissä tutkin aikaisempia alan referenssejä sekä kerään kuvamateriaalia työni tueksi.

Suunnittelussa aion keskittyä uudella tasolla kuvallisen materiaalin tuottamiseen. Menetelminä käytän opiskeluaikanani oppimia tapoja. Valokuvaan, luonnostelen ja viimeisten tietokoneella. Lopuksi yrityksen ja erehdyksen kautta saavutan lopullisen tuotteen.

3. SWNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

Käytän mallistoni sisällön luomisessa apuna ympäristöpsykologian käsitteitä sekä sisustamista ympäristön muokkaamisen keinona.

3.1 TILASTA PAIKAKSI

Tila, jossa ei ole mitään vihjeitä tai jälkiä siinä toimivasta ihmisestä, tuntuu kylmältä ja kolkolta.

Ihmisen tapa muuttaa tiloja omiksi paikoikseen tapahtuu kytkemällä niihin henkilökohtaisia kokemuksia ja merkityksiä. Yksinkertaisimmillaan tilan merkintä tapahtuu sijoittamalla siihen tärkeäksi koettuja esineitä. Tämä on tilan personalisointia, jolla tarkoitetaan toimintaa tai tekoa, jolla ihminen muokkaa tilaa omaksi paikakseen.

4.

3.2 PAIKASTA KODIKSI

Asuntoa ja kotia on eri tutkimuksissa pidetty ihmisen turvapaikkana, yksityisyyden tukena, identiteetin lujittajana ja perhesuhteiden kiinteyttäjänä. Uuden asunnon haltuunotto ja sen muuttaminen kodiksi tapahtuu personalisoinnilla. Asuntoon pyritään liittämään oma puumerkki, oma personalinen leima. Samalla asunnosta tulee koti, joka toimii oman minuuden jatkeena. Asunnon muokkaamisessa apuna voidaan käyttää esimerkiksi erilaisia esineitä, tekstiilejä ja sisustusratkaisuja. (Horelli, Aura, Korpela, 1997, s.60-61)

Tilan personalisointi voi myös tukea minuutta. Esimerkiksi oma huone voi olla nuoren minuuden jatke, joka on sisustettu omien mielikuvien, haaveiden ja idolien mukaisesti. Esineet, julisteet ja kuvat kertovat muille nuoren kiinnostuksen kohteista ja siitä mitä arvoja hän edustaa. (Horelli, Aura, Korpela, 1997, s.54)

3.3 OMA TILA

Omassa tilassa tärkeää on myös yksityisyys. Tutkimuksessa Asunto psykologisena ympäristönä (Horelli, Aura, Korpela, 1997, s.64-65) mainitaan ihmisten halu luoda asunnon sisälle ”henkireikätila”, joka tarjoaa minuutta rauhoittavaa sisältöä. Joillekin henkireikätila oli olohuone, toisille se oli sauna, kolmansille piha, autotalli, varasto, oma huone tai läheinen metsä. Tällaiset tilat vapauttavat ihmisen arjesta, rentouttavat ja tuovat voimaa. Keskeisiä syitä mielipaikkaan hakeutumisella ovat myös ajatusten selvittelyä ja rauhoittumista vaativat tilanteet, kuten riidat läheisten kanssa tai henkisesti rasittavat tapahtumat. Tällaisten tilanteiden jälkeen mielipaikkaan meneminen tuotti ihmisille turvallisen ja miellyttävän tunteen.

Tutkimusten mukaan yksi tärkeimmistä elpymisen ja rauhoittumisen paikoista ihmisille on luonto. Luontoon mennään, kun halutaan olla yksin, selvittää ajatuksia tai palautua arjen kiireistä.

3.4 TILAN LUOMISESTA

Tilan luomisessa on tärkeää sen kontrolli ja muokkaus mahdollisuudet. Oman tilan esineet herättävät muistoja ja miellyttäviä mielikuvia, ne kertovat itsestä ja omista arvoista. Tilanteissa joissa oma arvo on kyseenalaistettu voi oma tila toimia ikään kuin muistiavaimena, joka virittää mieleen myönteisiä kokemuksia ja palauttaa psyykkisen toimintakyvyn. (Horelli, Aura, Korpela, 1997, s.94)

Tilan luomisessa apuna toimivat erilaiset arkkitehtuurin ja sisustamisen keinot. Muokkaamalla muotoja, värejä, valoja, materiaaleja, akustiikkaa ja tilan yhteyttä muuhun ympäristöön vaikutamme sen viihtyvyyteen. Tunnesisältöjä omaavat esineet ovat myös tärkeä osa oman tilan rakentamisessa. Esimerkiksi lapsuudenkodista tuotu tavara, joka muistuttaa meitä perheestä ja vanhoista ajoista.

3.5 SISUSTUKSEN PERSONALISOINTI

Kotimme on persoonallisuutemme jatke, joka kertoo meistä ja harrastuksistamme jopa poissa ollessamme. (Barnard, 1999, s.7)

Sisustuksen avulla luomme asunnosta kodin. Valitsemalla huonekaluja, tapetteja, maaleja sekä pienesineitä hyödyksemme ja iloksemme. Samalla elävöitämme ympäristöämme ja luomme merkityksiä elämäämme. Kodistamme tulee persoonallisuutemme jatke, joka kertoo meistä ja maailmankuvastamme. (Barnard, 1999, s.7)

Ennen sisustuksessa kiinnitettiin paljon huomiota näyttävyyteen ja käytännöllisyys jäi pienemmälle huomiolle. Ihmisillä on kuitenkin tarve havainnoida ja aistia jatkuvasti ympäristöään. Teemme huomioita jatkuvasti näkö-, kuulo-, tunto-, maku-, ja hajuaisteillamme. Teknologian kehitys on tuonut asumiseemme mukavuuksia, mutta myös vähentänyt viihtyvyyttä.

Asuinympäristöjen yhdenmukaistuessa muuttuvat kotimme epäaistillisemmiksi. Kirjassa Ympäristöpsykologian perusteet (Aura, Horelli, Korpela, 1997, s. 63) mainitaan ongelmana asuntojen nykyinen tuotantotapa, joka perustuu pääosin standardiasuntojen tuottamiseen keskiarvokansalaisille. Se antaa asukkaille varsin rajallisen mahdollisuudet asuntojensa muuntamiseen.

3.6

Sisustuksen muokkaamisessa vaikuttavia asioita ovat valot, värit, erilaiset pinnat, ilma, äänet sekä esineet.

Valolla on tärkeä rooli asunnon viihtyisyyden ja tunnelman luojana. Luonnonvalolla on myös konkreettinen vaikutus ihmisten hyvinvointiin. Hyvän valaistuksen tavoite on yhdistää valoa ja varjoa siten, että käytännöllisyys ja tunnelma ovat tasapainossa. Valon tulisi toimia joustavasti erilaisiin tarpeisiin. Olla houkutteleva ja tunnelmallinen, mutta samalla toimia kaikkiin erilaisiin työ- ja vapaa-ajan toimiin. (Barnard, 1999 s.42-43)

Värit elävöittävät asuntoa ja hämäävät aisteja luomalla illuusion lämpimästä, viileästä, suuremmasta taikka pienemmästä tilasta. Vahvoilla väreillä sekä kontrasteilla on mahdollista luoda aisteja voimakkaasti virittäviä tunnelmia, kun taas vaaleilla ja murretuilla väreillä saadaan aikaan rauhallinen tunnelma. (Barnard, 1999 s.70-71)

Erilaiset pintavaikutelmat ovat enemmän kuin sitä, tuntuuko pinta koskettaessa kovalta vai pehmeältä, kylmältä vai lämpimältä, sileältä vai karhealta. Myös pintojen visualiset ominaisuudet, valon ja värin vaikutelmat vaikuttavat tilan tunnelmaan. (Barnard, 1999 s.124-125)

Tänä päivänä on syytä olla huolissaan hengitysilmamme laadusta, sillä ilmakehän saastuminen on kiistaton tosiasia. Nykyään tiedämme että ulkoilman laadun heikkouden lisäksi voi myös sisäilma kärsiä erilaisista synteettisistä rakennusmateriaaleista ja kemikaaleista. Huoneistossa tulisi ottaa aina huomioon hyvä ilmanvaihto, myös huonekasveilla on parantava vaikutus sisäilman laatuun. (Barnard, 1999 s.132-133)

Nykymaailman kiire kuuluu helposti taustameluna asunnon joka kolkkaan, mutta vaikka melu on epämiellyttävää, tuntuisi oudolta elää maailmassa jossa ei olisi ääntä ollenkaan. Asunnossa ääntä ja melua auttavat eristämään erilaiset sisustustekstiilit, matot ja seinä peittävät esineet, kuten taulut. Huoneessa kaiku vähenee kun siellä on tavaraa. (Barnard, 1999 s.154-155)

Yhdessä oikein käytettynä sisustuksen osat parantavat kodin viihtyisyyttä ja antavat sille persoonallisen leiman.

4. SISTUS ELEMENTIT

Sisustuselementeiksi kutsutaan sisustuksen rakentavia osia, kuten huonekaluja, tapetteja, maaleja ja tekstiilejä. Ne voivat olla myös pien- tai hyötyesineitä kuten astioita ja työvälineitä taikka meitä ilahduttavia ja muistoja tuovia sisustuksen osia. Elementit voivat toimia lähtökohtana ja kantavana teemana sisustuksen luomisessa.

Omassa työssäni keskityn graafisiin sisustuselementteihin.

4.1 REFERENCES

Tutkin markkinoilla olevia graafisia sisustuselementtejä ja totesin aiheen olevan ajankohtainen. Grafiikkaa käytetään tänä päivänä paljon sisustuksen muokkaamisessa. Tarjolla on paljon erilaisiin sisustuksiin, kalusteisiin, tekstiileihin ja sisustuselementteihin sopivia tuotteita.

Tiedonhakuun käytin pääasiallisesti internettiä, koska löysin sieltä kattavimmin esimerkkejä tuotteista ja niitä valmistavista yrityksistä. Valitsin muutamia yrityksiä joiden tuotteita pidin laadukkaina ja erottuvina. Tutustuin näiden tarjontaan tarkemmin. Valitsemani yritykset olivat:

Domestic, (www.domestic.fr) joka on yksi markkinoiden suurimmista yrityksistä graafisen piensisustamisen alalla. Domesticin mallistoon kuuluu kymmeniä erilaisia tuotteita kymmeniltä eri puolilta maailmaa tulevilta suunnittelijoilta. Yrityksen tuotteet ovat erottuvia ja visuaalisesti mielenkiintoisia.

7. Wall sticker

A mountain for president

Principles of geometry

<http://www.domestic.fr/index.php?serie=7&artiste=86&produit=523#fin>

8. Plates

Jeremyville

Animals vs Vegetables

<http://www.domestic.fr/index.php?serie=10&artiste=9&produit=416#fin>

9. Wall papers

Verde

Florence Manlik

<http://www.domestic.fr/index.php?serie=14&artiste=88&produit=556#fin>

Ferm living (www.ferm-living.com) on tanskalainen yritys, joka suunnittelee ja valmistaa graafisen ilmeen omaavia sisustustuotteita, tapetteja, sisustustarroja, tekstiilejä, ruokailuvälineitä ja erilaisia lapsille suunnattuja tuotteita. Kaikkia tuotteita yhdistää skandinaavinen selkeys.

10. Wall paper

Remix

<http://www.ferm-living.com/remix/>

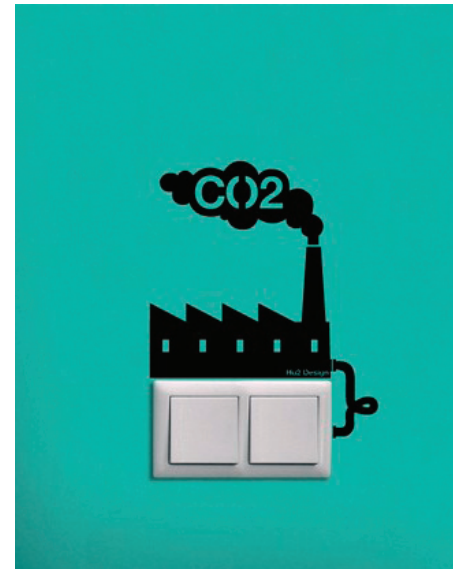

11. Wall sticker

Powerpole

<http://www.ferm-living.com/wallstickers/powerpole>

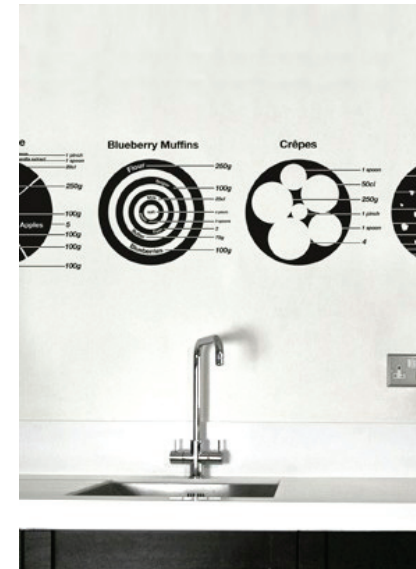
Hu2 (www.hu2.com) on englantilainen yritys, joka suunnittelee merkityksiä sisältäviä sisustustarroja. Yrityksen pääaiheita on ekologisuus ja asuntojen toiminnallisuus. Tuotteet ovat oivaltavia ja mieleenpainuvia.

12. Wall sticker

CO2 Factory Reminder Sticker

<http://www.hu2.com/store/kitchen/essential-dessert-recipes.html>

13. Wall sticker

Essential Dessert Recipes

<http://www.hu2.com/store/kitchen/essential-dessert-recipes.html>

4.2 TARJONNAN ANALYYSI

Markkinoiden tarjonta on laajaa, mutta samalla tuotteissa on suuria laadullisia eroja. Menetelmän uutuudesta johtuen suurin osa yrityksistä pyrkii houkuttelemaan ostajia enemmän erikoisilla materiaaleilla ja menetelmillä kuin visuaalisesti miellyttävillä tuotteilla.

Kotimaiset jälleenmyyjät ja valmistajat ovat harvassa ja erottuvat tuotteet puuttuvat. Grafiikoiden taustalta löytyy harvoin suunnittelija ja ne muistuttivat paljolti toisiaan.

Mielenkiintoiset tuotteet löytyvät suurelta osin ulkomaisten yritysten katalogeista ja verkkosivuilta. Ulkomaisten yritysten taustalta löytyi myös aina suunnittelijoiden ja taiteilijoiden työtä.

Mielenkiintoisimpina pidin grafiikoita, jotka sisälsivät jonkin viestin taikka oivaltamisen mahdollisuuden.

5. TAVOITTEET

Opinnäytetyöni tavoite on luoda Ninni Designille uusi graafisia sisustuselementtejä sisältävä mallisto.

Pyrin suunnitelmillani ajankohtaisuuteen, mutta samalla myös erottumaan markkinoilla aikaisemmin nähdystä tuotteista. Luotan omaan vahvaan tyyliini ja sen erottuvuuteen.

Tyylimaailmaani poimin viitteitä katutaiteesta ja graffitista. Haen inspiraatiota suosikkitaiteilijoideni töistä, lisäten niihin oman persoonallisen kädenjälkeni. Tällä hetkellä olen kiinnostunut kolmiulotteisten muotojen luomisesta erilaisten viivojen avulla ja haluan soveltaa tekniikkaa töihini (Kuva 15)

Kohderyhmä töilleni on kodin ja julkisen tilan sisustaja. Hän on esteetikko ja nauttii erottuvasta taiteesta sekä pitää sisustamisesta. Ryhmän edustaja on kansainvälinen ja ulkomailla asuessaan haluaa kotiinsa muistutuksen kotimaastaan. Hän pitää luonnosta ja haluaa tuoda sen osaksi sisustustaan.

Grafiikoillani haluan tuoda sisustukseen erottuvuutta ja eksotiikkaa, sekä iloisen tuulahduksen luonnosta ja muiston kotimaasta ulkomailla.

Mallistoni suunnittelussa pyrin mahdollisimman tehokkaaseen ja edulliseen teolliseen valmistukseen. Tarrojen mitoituksella ja materiaalivalinnoilla pystyn vaikuttaman työn tuotantotehokkuuteen ja viimeistelyllä helpottamaan tuotteen lopullista valmistusta.

15. Roa, Graffiti
http://farm3.static.flickr.com/2534/3922604904_413811c72f_o.jpg

16. Herokid, Registered Kid, Print
<http://www.herokid.es/media/img/herokid/collection/downloads/wallpapers/big/01.jpg>

6. SUUNNITTELU

PROSESSI

Opinnäytetyössäni käyn läpi tuotesuunnitteluprosessini, esitellen sen vaihe vaiheelta luonnosten sekä valokuvien avulla.

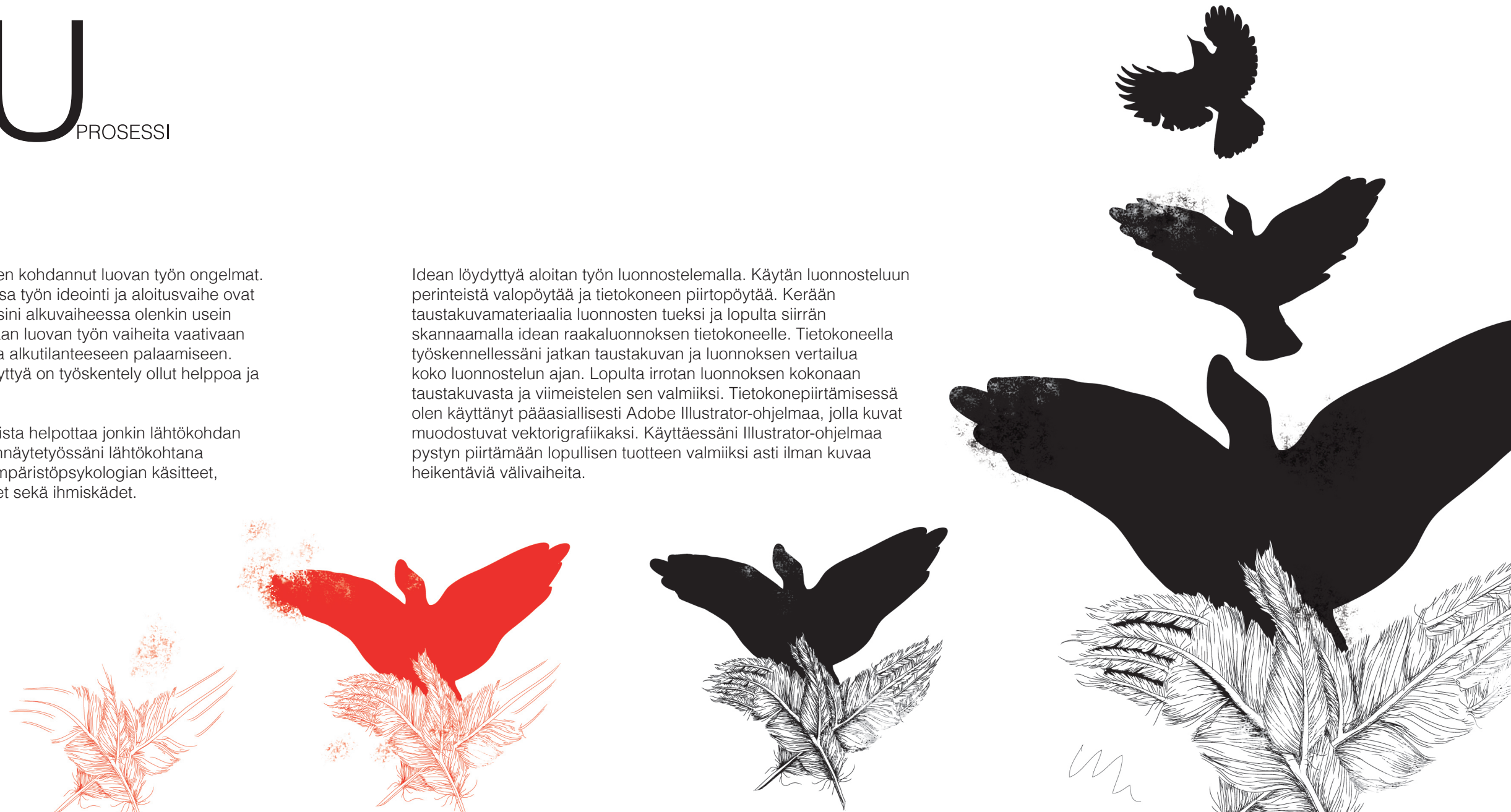
Käytän kuvien luomisessa opiskeluaikana oppimiani menetelmiä. Ideoin, valokuvaan, kerään kuvaliitteitä ja luonnostelen, kunnes saavutan työni lopullisen muodon.

Käytin prosessin hallinnassa apuna Ilkka Kettusen kirjaa Muodon Palapeli. Kettunen jakaa kirjassaan luovan tapahtuman neljään osaan: Ongelman löytämiseen, hautomisvaiheeseen, oivallukseen, ratkaisun hyväksymiseen tai hylkäämiseen. Kettusen mukaan luovalle toiminnalle on ominaista ponnistuksen ja hellittämisen hedelmällinen vuorottelu. Luova työ vaatii useita vaiheita, epäonnistumisia, palaamisia alkutilanteeseen ja uusien muunnosten tuottamista. Ponnistusten ja hellittämisen vuorovaikutusta, joka mahdollistaa alitajunnan työstää ideaa. Kettusen mukaan luova prosessi on usein jopa tekijälle itselleen hämärä ja tunnistamaton, siten se on myös vaikeasti kuvailtavissa. (Kettunen, 2001, s.42)

Suunnitteluprosessini aikana olen kohdannut luovan työn ongelmat. Hyvää lopputulosta tavoiteltaessa työn ideointi ja aloitusvaihe ovat aina vaikeimmat hetket. Prosessini alkuvaiheessa olenkin usein törmännyt Kettusen mainitsemaan luovan työn vaiheita vaativaan prosessiin, epäonnistumiseen ja alkutilanteeseen palaamiseen. Alun yli päästyäni ja idean löydyttyä on työskentely ollut helppoa ja palkitsevaa.

Minulla suunnittelutyön aloittamista helpottaa jonkin lähtökohdan tai rajauksen valitseminen. Opinnäytetyössäni lähtökohtana ja rajaavana tekijänä toimivat ympäristöpsykologian käsitteet, sisustuksen luomisen periaatteet sekä ihmiskädet.

Idean löydyttyä aloitan työn luonnostelemalla. Käytän luonnosteluun perinteistä valopöytää ja tietokoneen piirtopöytää. Kerään taustakuvamateriaalia luonnosten tueksi ja lopulta siirrän skannaamalla idean raakaluonnoksen tietokoneelle. Tietokoneella työskennellessäni jatkan taustakuvan ja luonnoksen vertailua koko luonnostelun ajan. Lopulta irrotan luonnoksen kokonaan taustakuvasta ja viimeistelen sen valmiiksi. Tietokonepiirtämisessä olen käyttänyt pääasiallisesti Adobe Illustrator-ohjelmaa, jolla kuvat muodostuvat vektorigrafiikaksi. Käyttäessäni Illustrator-ohjelmaa pystyn piirtämään lopullisen tuotteen valmiiksi asti ilman kuvaa heikentäviä välivaiheita.

TARRAT

ja “varjosabloni”

Taustatutkimusta tehdessäni ilmeni että tarrojen materiaalina käytetään PVC-pohjaista vinyylimuovia. Muovin ominaisuudet sopivat parhaiten tarrojen materiaaleiksi, mutta ne ovat ympäristölle haitallisia ja siksi sopimattomia kulutustavaran kuten sisustustarrojen valmistusmateriaaliksi. Ongelman tiedostettuamme aloitimme yritysyhteistyötahoni kanssa tutkimaan mahdollisia ekologisia tarramuovivaihtoehtoja.

Selvisi että ekologisten materiaalien ominaisuudet eivät ole yhtä hyvät ja kestävätkin kuin vinyylimuovin. Markkinoilla käytössä olevat ympäristöystävälliset tarrat ovat pienikokoisia, (kuvat 12 ja 13) millä tuotteen käyttöikä on saatu pidennettyä. Olin kuitenkin mitoitannut omat työni paljon suuremmiksi, eikä kestävyydelle siksi voi antaa takuuta. Ennen kuin ekologiset materiaalit voidaan yhdistää tuotteisiini vaativat ne vielä paljon testausta.

Koin itse kuitenkin ekologisuuden hyvin tärkeäksi tuotteissani, koska kyseessä on kulutustavara jonka idea on helppo vaihdettavuus.

Aion jatkaa materiaalien tutkimista ja testausta, jotta yrityksen lanseeraus hetkellä kaikki tuotteet voisivat olla valmistettavissa ympäristöystävällisemmistä materiaaleista.

Tarrat leikataan muotoonsa CNC-menetelmää hyödyntävällä leikkurilla. Leikkurissa työstettävä materiaali on maksimimitoiltaan 1200 mm leveää ja 5000 mm pitkää rullatavaraa. Pyrin mitoittamaan työni näiden mittojen mukaan, jotta tarrojen asentaminen ja työstö helpottuisi. Tarrat on mahdollista rakentaa myös osista, mutta tämä tuottaa lisää työtä valmistuksessa ja hankaloittaa tuotteen seinään kiinnitystä.

Valmiiksi leikattuun tuotteeseen liitetään asennuskalvo, joka pitää kuvan muodossaan ja helpottaa käsittelyä. Kuva asetetaan seinälle asennuskalvon avulla ja pyyhitään kiinni pintaan lastan avulla.

Muovin liimapuoli on suunniteltu pitäväksi, mutta haluttaessa helposti pinnasta irtavaksi, mikä helpottaa kuvan poistamisessa.

”Varjosabloni” rakentuu päällekkäin asetetuista erivärisistä akryylilevyistä. Muotoon leikattuja akryylilevyjä päällekkäin asettelemalla saan luotua kuvaan kolmiulotteisuutta. Valon kulkiessa levyjen läpi muodostavat ne seinälle värillisen varjokuvan.

Käytän sablonin luomisessa samoja menetelmiä kuin tarrojen kanssa, jossa lopullinen työ on vektorigrafiikkaa ja siten helppo koneistaa.

”Varjosablonin” prototyypissä en aio paneutua vielä ekologisuuteen vaan keskityn enemmän menetelmän toiminnallisiin asioihin. Pyrin kuitenkin mitoituksella ja viimeistelyllä helpottamaan tuotteen valmistusta. Tuotteen muodot leikataan myös CNC-menetelmällä.

Sablonin materiaalina käytän kahta tai useampaa värillistä akryylilevyä, jotka yhdistän toisiinsa liimalla.

6.2 MALLISTO

Mallistoni lähtökohtana on ympäristöpsykologian tutkima ihmisen tarve luoda itselleen oma tila, jossa rauhoittua ja irtaantua arjesta.

Oman tilan luomisessa esille nousseita asioita ovat persoonallisuus ja luonto. Persoonallinen leima tilassa saa sen tuntumaan tärkeämmältä ja henkilökohtaisemmalta verrattuna muihin. Luontoa taas pidetään rauhoittumisen paikkana, johon hakeudutaan fyysisesti taikka henkisesti raskaiden tilanteiden jälkeen.

Persoonallisuuden ja luonnon lisäksi halusin tuoda mallistoon mukaan myös jonkun itselleni tutun elementin. Valitsin kädet, jotka samalla toimivat yhdistävänä teemana töissäni.

Lopullisissa tuotteissa esiintyvät edellä mainitut elementit ja minun omaleimainen kädenjälkeni. Vaikka aiheet ovat perinteiset ja kenties hieman vakavat, koitan lähestyä niitä omalla persoonallisella tavallani. Pyrin saamaan aikaan jotain erilaista, jotain joka herättää katsojassaan tunteita, ilosta kauhistukseen ja oivaltamisen riemuun.

6.2.1 KÄSI, OKSA JA LINTU

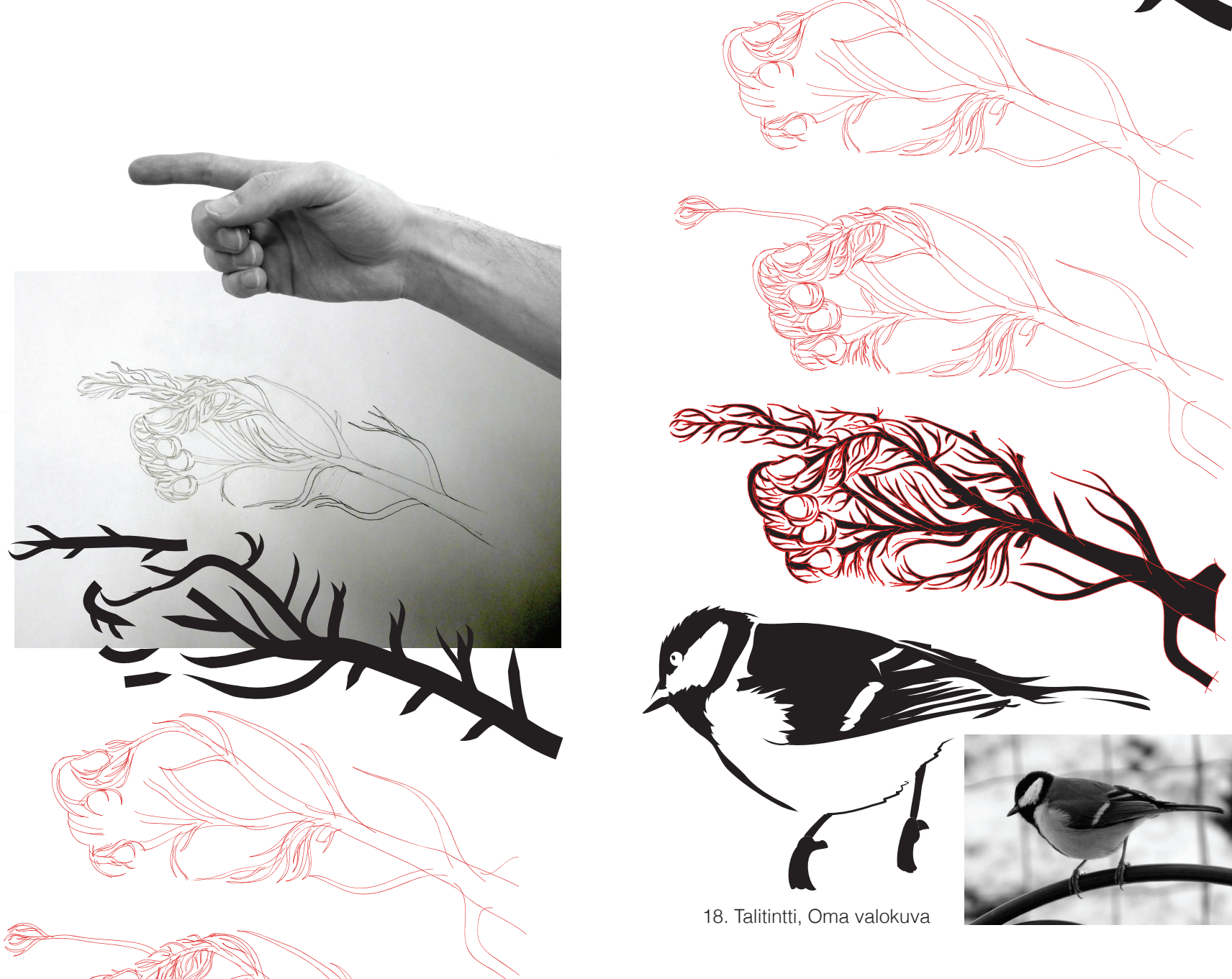
Tutkiessani ympäristöpsykologiaa törmäsin jatkuvasti luontoaiheeseen ja sen tärkeyteen ihmisten elämässä. Samaan aikaan kävin läpi markkinoilla olevia tuotteita ja kohtasin jatkuvasti aiheita kuten puut, linnut ja kasvit.

Ne tuntuivat kuitenkin liian itsestään selviltä ja tylsiltä. Aloin tuskastua jo työni alkuvaiheella, kun en saanut mistään kiinni. Lopulta keksin keinon käyttää perinteisiä aiheita.

Työssä käsi, oksa ja lintu toimivat tuttuina ja tunnistettavana osina samalla kun kuvan karuus ja jännite luovat työhön kiinnostavuuden ja erottuvuuden. Käden tunnistettava hahmo antaa myös katsojalle mahdollisuuden oivaltaa mistä asiassa on kyse. Näin kuva toimii monella tasolla.

Aiheen keksittyäni aloin valokuvata taustakuvamateriaalia. Tein raakaluonnoksia kädestä ja yritin saada käden kolmiulotteisuuden esille oksien muodoilla. Saatuaani ideasta kiinni skannasin paperiluonnoksen ja siirsin sen tietokoneelle. Jatkoin luonnostelua koneella ja tarkastamalla aina välillä aikaansaannoksiani. Lopullisen työn suurensin oikeaan kokoon videotykillä ja tarkastin mittasuhteiden toimivuuden.

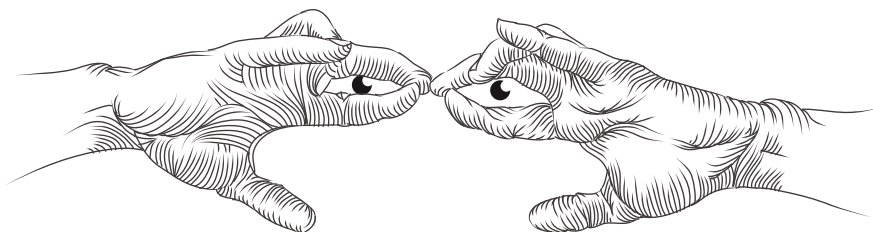
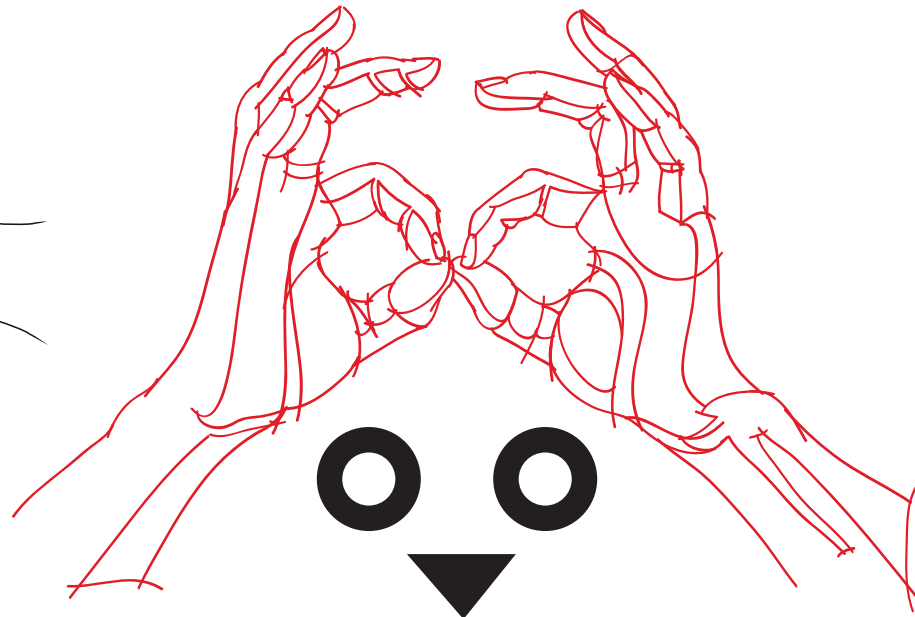
Työn mitat ovat 1160x700

18. Talitintti, Oma valokuva

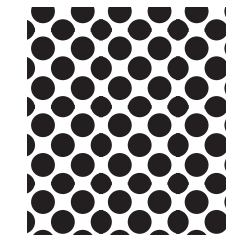
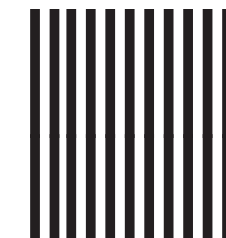
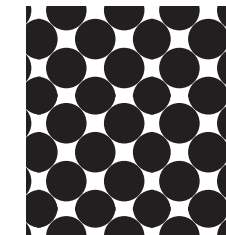
6.2.2 KÄDET KIIKARILLA

Uskaltauduttuani lähestyä luontoaihetta aloin keksiä uusia ideoita. Keksini voivani kuvata luotoa myös abstraktimmilla tavoilla. Samaan aikaan olin myös päättänyt vakiinnuttaa ihmiskädet osaksi mallistoani.

Aloitin ottamalla erilaisista käsimerkeistä ja käsillä tehtävistä kuvioista valokuvia. Tein piirtopöydällä valokuvista useita erilaisia vedoksia. Katutaiteilijoiden töitä selatessani kiinnostuin myös erilaisien tekstuurien käytöstä vektoripiirtämisessä ja päätin kokeilla sitä omissa töissäni (kuva 16).

Eri vedoksista ja käsimerkeistä valitsin lapsena tutuksi tulleet silmälasit. Rajasin kuvasta eri valoarvot ja aloin täyttää niitä tekstuureilla. Kokeilun kautta sain käsien kolmiulotteisuuden esiin käyttämällä tiheämpää kuviota varjopuolilla ja avonaisempaa valoalueilla. Lopuksi lisäsin työhön pelkistetyt kasvot, jotka tuovat kuvaan eläinhahmon.

Työn mitat ovat 1160x770

20. Uputuskuva, <http://eu.fotolia.com/id/7044903>

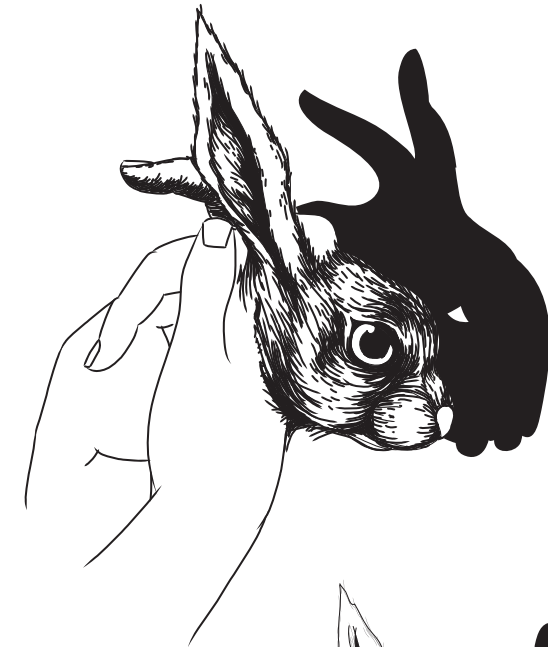
6.2.3 KÄSI, VARJO JA KANI

Olin löytänyt lopulliset aiheet mallistooni ja pystyin aloittamaan seuraavan työn kehittelyn niiden pohjalta. Jatkoin pohdintaa miten käsiä ja luontoa voisi yhdistää? Miten käsistä tulee luontoa? Voiko käsistä muodostaa lisää eläinhahmoja?

Muistin pienenä seinälle tehdyt varjokuvat. Aloitin luonnostelun paperille ja taustamateriaalin keräämisen. Keräsin luontokirjoista eläinhahmoja ja esimerkkejä käsillä tehtävistä varjoeläimistä. Valitsin aiheeksi Kanin ja hain sopivan käsimallin kyseiselle eläimelle. Oikeanlaiset kuvat löydettyäni siirryin nopeasti piirtopöydälle ja piirsin työn alusta loppuun kerralla.

Ainoat pohdintaa vaatineet asiat työssä olivat käden ja pään yhteen sovittaminen sekä viivan paksuus. Kokeilin väliversioissa erilaisia tapoja käden ja pään yhtymäkohdissa. Lopulta päädyin tekemään niiden muotokielen välille voimakkaan kontrastin. Kontrastilla sain muodot korostamaan toisiaan ja kuvan näyttämään entistä voimakkaammalta. Viivan paksuuden ratkaisin suurentamalla työn taas videotykillä oikeisiin mittasuhteisiin ja valitsemalla siihen sopivan viivan.

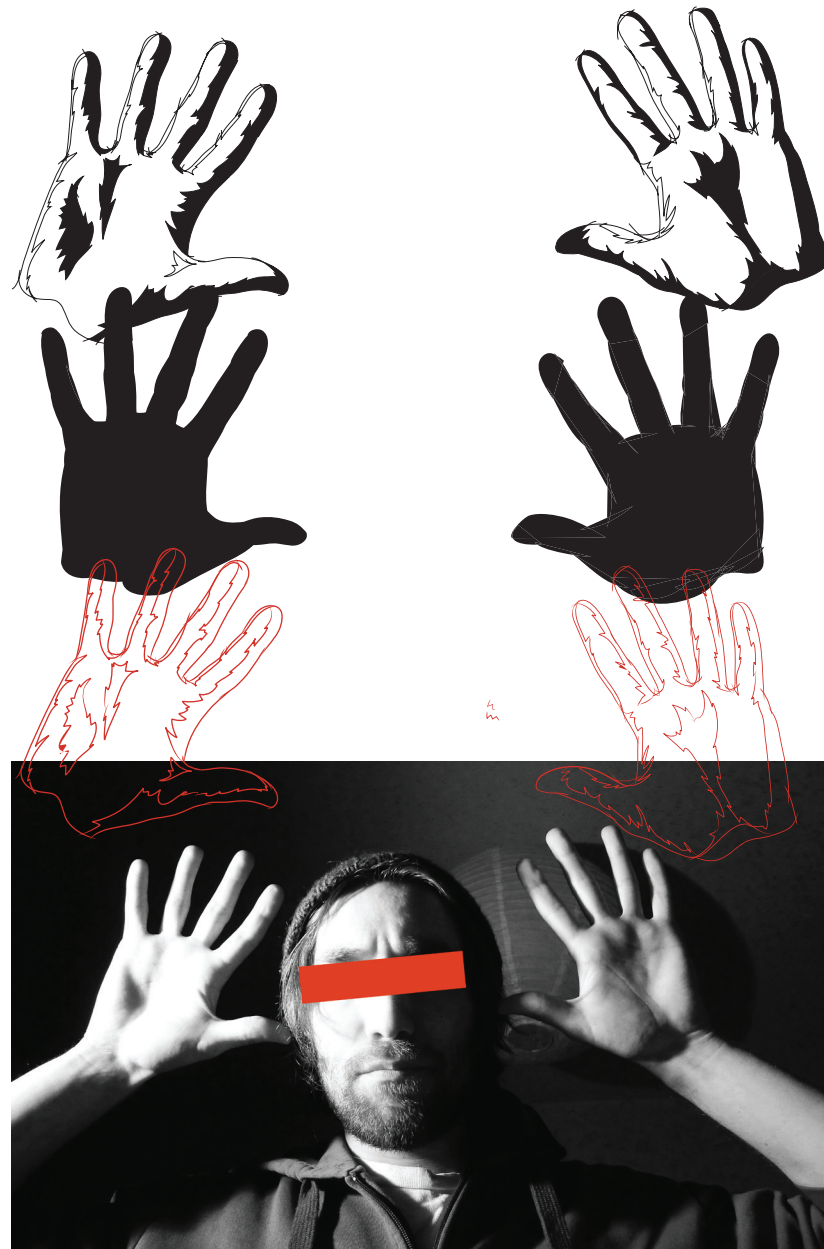
Työn mitat ovat 960x1160

22. Peura,
http://www.nwiwusa.com/images/deer_head.gif

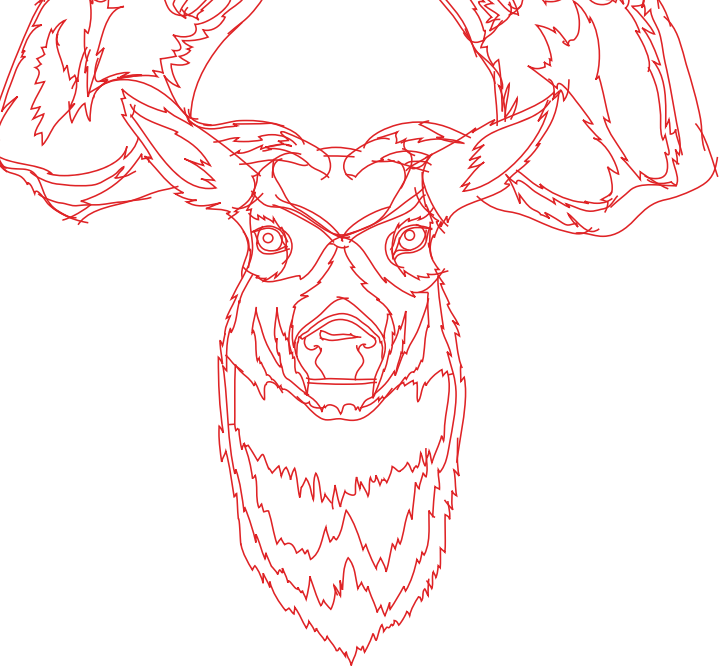
6.2.4 "VARJOSABLONI" KÄDET JA PEURA

Sablonin ulkonäkö eroaa tarroista, mutta sen suunnittelussa toimivat samat periaatteet. Kuvassa on vain oltava useampia kerroksia joihin akryylilevyjen värit määritellään.

Käytin sablonin luomisessa samoja elementtejä kuin tarroissa. Jatkoin pohdintaa käsien ja luonnon yhdistämisestä. Aikaisemmin mieleeni oli tullut luonnon tuominen tilaan hirvenpääkuvana, mutta hylkäsin ajatuksen liian tavanomaisena ja tylsänä.

Lopulta kun keksin yhdistää kädet hirven tai peuran päähän, toi se mielestäni tarvittavan lisäpotkun kuvan loppuun asti tekemiseksi.

Otin valokuvia erilaisista käsisarvista ja keräsin taustakuvamateriaalia hirvieläimistä. Tein hirvistä ja peuroista erilaisia vedoksia ja sovitin erilaisia käsiä eläimeen. Aloitin luonnostelun suoraan piirtopöydällä ja koitin yhdistää kädet ja peuran pään mahdollisimman luonnollisesti, mutta kuitenkin niin että käsien hahmot ovat vielä selvästi tunnistettavissa.

Lopullisen tuotteen jätin yksinkertaisemmaksi kuin aikaisemmat työt, jotta sen toteuttaminen olisi mahdollisimman helppoa. Suurensin kuvan videotykillä sopivaan kokoon ja määritin sen mitat.

Tein jokaisesta väristä erillisen tiedoston, jotka voidaan leikata akryylilevystä CNC-menetelmällä. Lopuksi värilliset osat yhdistetään ja työhön lisätään ripustin.

Työn mitat ovat 560x630

23. Tuotekuva, oma valokuva

24. Tuotekuva, oma valokuva

7. ARVIOINTI

Opinnäytetyöni sai alkunsa kiinnostuksestani tehdä grafiikkaa ja yhteistyömahdollisuudesta Ninni Design-yrityksen kanssa. Työssäni suunnittelin graafisia sisustuselementtejä sisältävän malliston, joka toteutettiin sisustustarroina ja uutena tuotteena ”varjosablonina”.

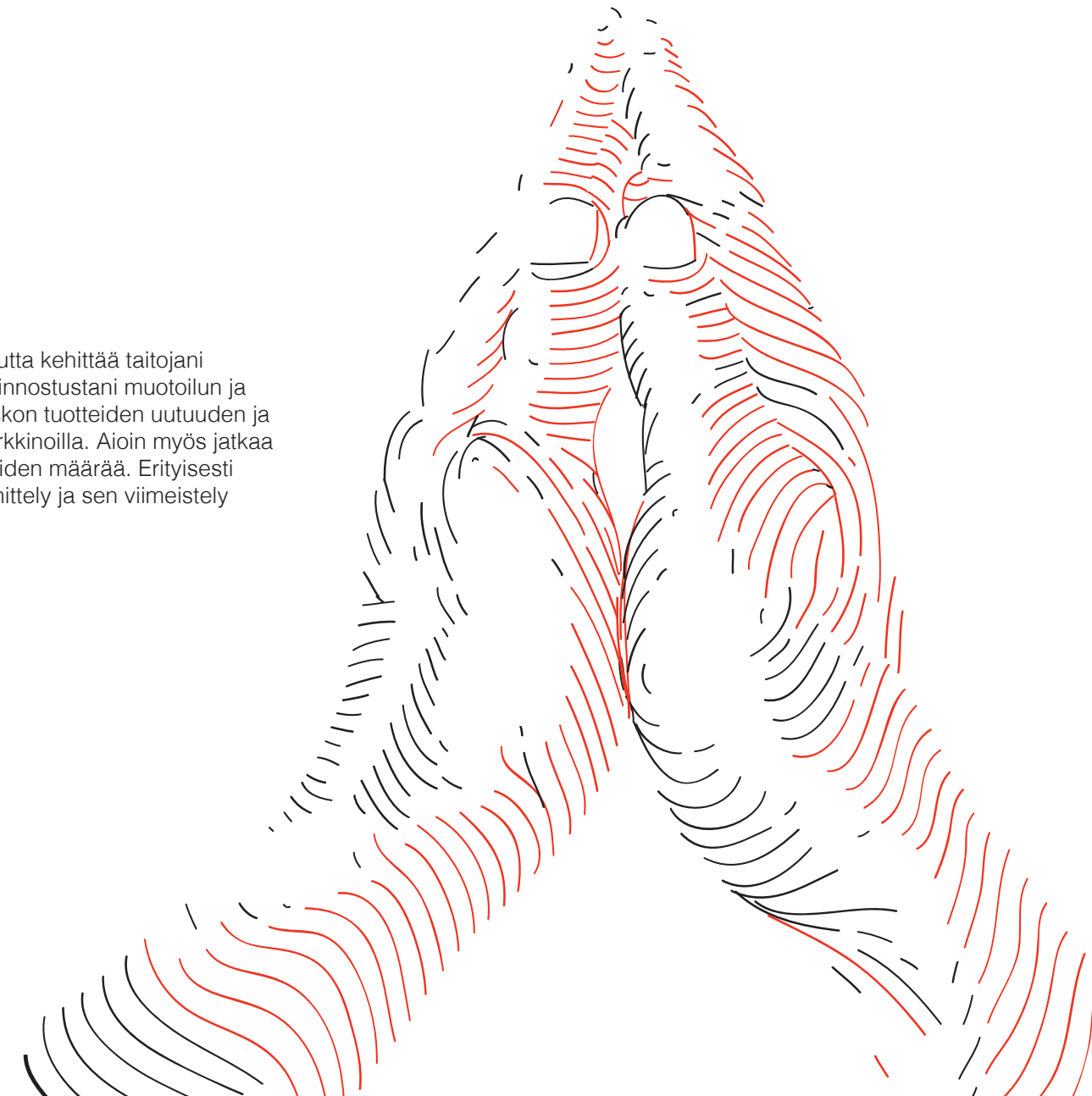
Suunnittelutyössä alkuun pääseminen tuotti vaikeuksia, mutta taustatutkimuksen sekä malliston aiheen rajauksella pääsin työssäni alulle. Rajaavien teemojen valitseminen helpotti suunnittelua huomattavasti. Hyvän idean löydyttyä työskentely oli aina helppoa ja palkitsevaa. Tuotin kuvallista materiaalia paljon joiden joukosta valitsin lopulliset työt mallistooni. En kuitenkaan hylännyt käyttämättömiä luonnoksiani vaan aion hyödyntää niitä pohjana laajentaessani mallistoani.

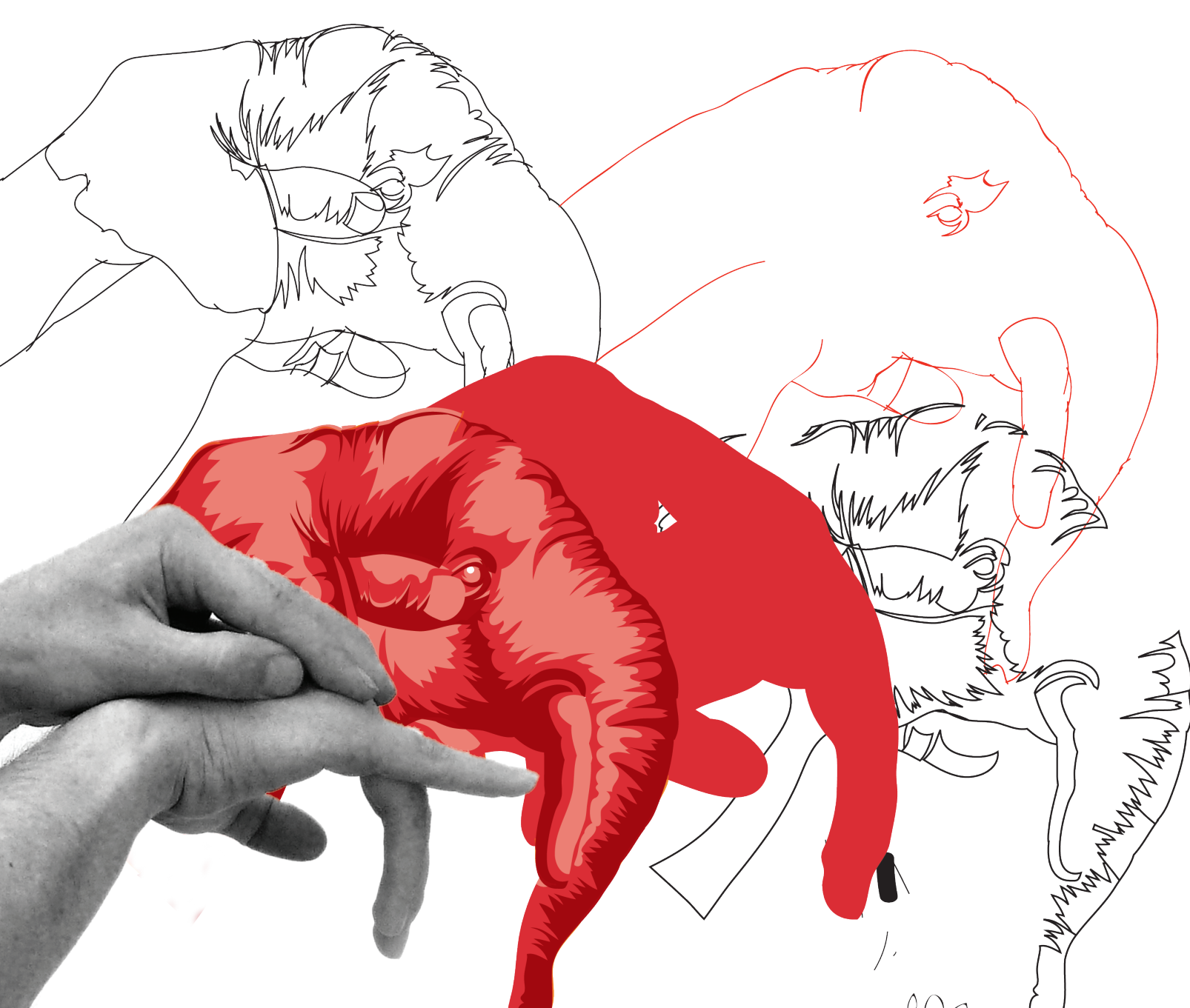
Lopullisissa töissäni pääsin mielestäni hyvin tavoitteisiini erottuvuudessa sekä ajankohtaisuudessa, kun taas katutaidetta sekä erilaista viivankäyttöä olisin halunnut tuoda esiin enemmän. Luontoaihetta käsittelin enemmänkin ideoinnin apuna kuin rauhoittavaa sisältöä antavana aiheena. Lopullisista töistäni tuli voimakkaita ja pienemmän kohderyhmän tuotteita, mutta uskon niiden olevan samalla merkityksellisempiä omistajalleen. Sain mielestäni korostettua myös persoonallisuutta hyvin töissäni. Olen tyytyväinen valmiiseen mallistooni ja koen sen olevan itseni näköinen.

”Varjosablonin” tekeminen ajatuksesta kosketeltavaksi tuotteeksi oli myös mielenkiintoinen projekti. Materiaalivalinnat ja valmistusmenetelmät vaativat vielä kehittämistä, mutta olen kuitenkin tyytyväinen lopullisen tuotteen ulkonäköön ja toimivuuteen. Sablonin suunnittelu oli mukava taiteellinen lisä opinnäytetyöhöni ja aion jatkaa työskentelyä aiheen parissa.

Materiaalitutkimusta tehdessäni kohtasin tuotteissa olevan ekologisen ongelman, jonka pyrimme tulevaisuudessa ratkaisemaan yritysyhteistyökumppanini kanssa. Tuotteissa tällä hetkellä käytettävä PVC-pohjainen muovi pyritään vaihtamaan ympäristöystävällisempään ja kierrätettävään materiaaliin. Ennen mallistoni lanseerausta aion tehdä kokeiluja ekologisempien materiaalien yhdistämisestä omiin tuotteisiini. Tavoitteenani on saada kaikista markkinoille tulevista tuotteista ympäristöystävällisempiä.

Työn tekeminen antoi minulle uutta rohkeutta kehittää taitojani graafisen suunnittelun alalla ja kasvatti kiinnostustani muotoilun ja graafisen suunnittelun yhdistämiseen. Uskon tuotteiden uutuuden ja erottuvuuden herättävän kiinnostusta markkinoilla. Aioin myös jatkaa mallistoni suunnittelua ja kasvattaa tuotteiden määrää. Erityisesti minua kiinnostaa ”varjosablonin” jatkokehittely ja sen viimeistely teollisesti valmistettavaksi tuotteeksi.

LÄHTEET

JA KUVASELOSTEET

Painetut:

Aura Seppo, Horelli Liisa , Korpela Kalevi (1997)
Ympäristöpsykologian perusteet, WSOY, Porvoo

Barnard Julia, (1999)
Uusi Sisustuskirja, WSOY, Helsinki

Kettunen Ilkka (2001)
Muodon palapeli, Werner Söderström Osakeyhtiö, Porvoo

Internet:

Ninni Design, Yrityksen taustat, 2010
http://www.kytkin.com/~ninni_www/koti/yritys-ninni-design/

Domestic, yritys
<http://www.domestic.fr/informations.php>

Ferm living, yritys
<http://www.ferm-living.com/pages/webpage.aspx?articleid=58127>

Hu2, yritys
<http://www.hu2.com/index.php/thebrand>

Ihminen ympäristön muokkaajana, ympäristö ihmisen muokkaajana
- Ihmisen ja ympäristön vuorovaikutus ympäristöpsykologian
näkökulmasta, Katja Laine, 1998
http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:fcFFOGaQwMYJ:www.uta.fi/laitokset/yhdt/opetus/ymp_suun/esseet/katja_laine.rtf+ymp%C3%A4rist%C3%B6psykologia&cd=6&hl=fi&ct=clnk&gl=fi&source=www.google.fiAS.4
Ympäristösuunnittelun erikoiskurssi syksy/98

Kuvaliitteet ja kuvaselosteet:

1. Tarraluonnos: Ensimmäisiä ajatuksiani tarrojen ulkonäöstä.

2. Ninni Designille suunnittelemani logo.
http://www.kytkin.com/~ninni_www/koti/yritys-ninni-design/

3. Ensimmäinen luonnos ”varjosabloniin”

4. Kokeilu valokuvan vektoroinnista Illustrator-ohjelmalla.

5. Kokeilu valokuvan vektoroinnista Illustrator-ohjelmalla.

6. Kokeilu valokuvan vektoroinnista Illustrator-ohjelmalla.

7. Domestic, Wall sticker, A mountain for president, Principles of geometry, <http://www.domestic.fr/index.php?serie=7&artiste=86&produit=523#fin>

8. Domestic, Plates, Jeremyville, Animals vs Vegetables, <http://www.domestic.fr/index.php?serie=10&artiste=9&produit=416#fin>

9. Domestic, Wall papers, Verde, Florence Manlik, <http://www.domestic.fr/index.php?serie=14&artiste=88&produit=556#fin>

10. Fermliving, Wall paper, Remix, <http://www.ferm-living.com/remix/>

11. Fermliving, Wall sticker, Powerpole, <http://www.ferm-living.com/wallstickers/powerpole>

12. Hu2, Wall sticker, CO2 Factory Reminder Sticker, <http://www.hu2.com/store/eco-reminders/co2-factory-wall-sticker.html>

13. Hu2, Wall sticker, Essential Dessert Recipes, <http://www.hu2.com/store/kitchen/essential-dessert-recipes.html>

14. Koomisia luonnoksia luontoaiheisista tarroista.

15. Roa, Graffiti, http://farm3.static.flickr.com/2534/3922604904_413811c72f_o.jpg

16. Herokid, Registered Kid, Print, <http://www.herokid.es/media/img/herokid/collection/downloads/wallpapers/big/01.jpg>

17. Tarraluonnos: Tutkielma viivankäytöstä, sekä käsien ja varjon yhdistämisestä.

18. Valokuvakuva, jota olen käyttänyt apuna linnun hahmottelussa.

19. Käsi, oksa ja lintu, upotuskuva, <http://eu.fotolia.com/id/28022022>

20. Kädet kiikarilla, upotuskuva, <http://eu.fotolia.com/id/7044903>

21. Käsi, varjo ja kani, upotuskuva, <http://eu.fotolia.com/id/29950346>

22. Taustakuva, jota olen käyttänyt apuna peuran hahmottelussa. http://www.nwiwusa.com/images/deer_head.gif

23. Tuotekuva ”varjosablonista”, oma valokuva

24. Tuotekuva ”varjosablonista”, oma valokuva

25. Tarraluonnos: Ajatuksia kolmiulotteisuuden luomisesta viivan avulla.

26. Luonnos ”varjosabloniin”